Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра епізоотології, мікробіології і вірусології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету ветеринарної медицини
_____ **Микола ЦВІЛІХОВСЬКИЙ**
“ 24 ” 05 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри епізоотології,
мікробіології і вірусології
Протокол №5 від «05» травня 2022 р.
Завідувач кафедри епізоотології,
мікробіології і вірусології
_____ **Володимир МЕЛЬНИК**

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Ветеринарна медицина»
д.вет.н., завідувач кафедри терапії
і клінічної діагностики
_____ **Наталія ГРУШАНСЬКА**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб овечок і кіз

спеціальність - 211 – «Ветеринарна медицина»_____
освітня програма Ветеринарна медицина _____
Факультет Ветеринарної медицини
Розробники: Литвиненко Віктор Миколайович к.вет.н., доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб овечок і кіз
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина»	
Освітня програма	Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	135	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	*Екзамен*	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	6	
Семестр	12	
Лекційні заняття	*30 год.*	
Практичні, семінарські заняття	*30 год.*	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	*75 год.*	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	*4 год.*	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета опанування методик та технологій лікарської справи в діагностиці та профілактиці інфекційних хвороб овечок і кіз.

Завдання:

- вміти оцінювати епізоотичний стан тваринницьких об'єктів, місцевості, пасовищ, водоймищ та інших об'єктів;
- ознайомити магістрів з структурою та особливостями роботи бактеріологічного, серологічного та вірусологічного відділів лабораторії ветеринарної медицини;
- вивчити методику складання протиепізоотичних заходів по забезпеченню благополуччя господарств, населених пунктів щодо інфекційних та інвазійних хвороб;

- опанувати методику проведення дезінфекції, дезінвазії, дезінсекції та дератизації тваринницьких ферм та інших об'єктів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- принципи контролю за охороною території України або її окремих регіонів від занесення з територій інших країн збудників транскордонних та інших заразних хвороб тварин;
- організацію і проведення планових діагностичних дослідженнь і профілактичних обробок проти інфекційних та інвазійних хвороб;
- заходи біобезпеки щодо охорони навколишнього середовища і тваринницьких об'єктів від проникнення збудників заразних хвороб;
- здійснювати контроль за дотриманням обслуговуючим персоналом ветеринарно-санітарних правил утримання та забезпечення благополуччя тварин;
- як організовувати профілактичну дезінфекцію, дезінвазію, дезінсекцію та дератизацію тваринницьких ферм та інших об'єктів;
- вивчити методику складання протиепізоотичних заходів по забезпеченню благополуччя господарств, населених пунктів щодо інфекційних та інвазійних хвороб;
- ознайомитись з існуючими Державними стандартами лабораторної діагностики інфекційних хвороб тварин бактеріальної, мікологічної та вірусної природи;
- повну схему лабораторної діагностики найважливіших бактеріальних інфекцій;
- нові методи серологічної діагностики інфекційних захворювань тварин (ІФА, РІФ, ПЛР та ін.);
- методики зажиттєвої діагностики інфекційних хвороб жуйних;
- ефективність сучасних протимікробних лікарських засобів широкого спектру дії;
- морфологічні зміни крові жуйних тварин при застосуванні протимікробних лікарських засобів;
- біохімічні зміни крові у жуйних при застосуванні протимікробних лікарських засобів;
- сучасну динаміку найбільш поширених в Україні інфекційних хвороб овечок і кіз.

вміти:

- передбачити можливість виникнення і поширення хвороб жуйних тварин;
- своєчасно визначати прогноз щодо перебігу і закінчення хвороби;
- запобігати виникненню ускладнень у тварин при щепленні, введенні лікарських речовин, сироваток, тканинних препаратів, проведенні хірургічних операцій, проведенні масових ветеринарних обробок, транспортуванні тварин тощо;
- проводити санацію тваринницьких приміщень хімічними,

біологічними і фізичними методами;

- проводити перевірку ветеринарних документів, транспортних засобів, огляд тварин та підконтрольних вантажів, що імпортуються, експортуються, є транзитними чи перевозяться в межах держави;
- організовувати і проводити профілактичний карантин;
- оформити експертизи при завершенні досліджень;
- організувати заходи з ліквідації транскордонних та емерджентних хвороб дрібної рогатої худоби;
- проводити заходи щодо недопущення зараження фахівців ветеринарної медицини хворобами, спільними для тварин і людей, при виконанні ними комплексу заходів, спрямованих на ліквідацію хвороби;
- проводити заходи щодо недопущення зараження обслуговуючого персоналу хворобами, спільними для тварин і людей, при догляді за інфекційно хворими тваринами.

Набуття компетентностей:

- ***загальні компетентності (ЗК):***
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- ***фахові (спеціальні) компетентності (ФК):***
- ФК 7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
- ФК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на інфекційні хвороби.
- ФК 12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
- ФК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.
- ФК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.
- ФК 20. Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1.**Ветеринарно-санітарні та протиепізоотичні заходи за транскордонних хвороб овечок і кіз**													
Тема 1. Епізоотологічні		9	2	2			5						

особливості, превентивно-профілактичні та протиепізоотичні заходи при бруцельозі та інфекційному епідидиміті баранів													
Тема 2. Ящур емерджентне транскордонне захворювання історіко-порівняльна характеристика заходів з ліквідації інфекції		9	2	2			5						
Тема 3. Анаеробні інфекції овечок і кіз		9	2	2			5						
Тема 4. Особливості протиепізоотичних заходів за грунтових інфекцій у жуйних тварин		9	2	2			5						
Тема 5. Чума дрібної рогатої худоби.		9	2	2			5						
Тема 6 Превентивні заходи з блутангу, що базуються на Міжнородних регламентах з транскордонних хвороб.		9	2	2			5						
Тема 7. Особливості перебігу, діагностики та ліквідації почесухи		9	2	2			5						
Змістовий модуль 2.**Ветеринарно-санітарні та протиепізоотичні заходи за факторних хвороб овечок і кіз**													
Тема 8. Мікози і мікотоксикози жуйних тварин		9	2	2			5						
Тема 9. Особливості перебігу та діагностики латентних захворювань на прикладі паратуберкульозу кіз (хвороба Джона)		9	2	2			5						
Тема 10. Особливості перебігу, діагностики та ліквідації маститів		9	2	2			5						

інфекційної етіології													
Тема 11. Епізоотологічні особливості, превентивно-профілактичні та протиепізоотичні заходи при некробактеріозі і копитній гнилі овечок		9	2	2			5						
Тема 12. Інфекційний казеозний лімфоденіт овець		9	2	2			5						
Тема 13. Етіопатогенез та превентивні заходи з факторних захворюваннь жуйних		9	2	2			5						
Тема 14 Імунобіологічна корекція мікрофлори кишечника запорука у профілактиці інфекційних хвороб тварин та підвищенні показників продуктивності тварин		9	2	2			5						
Тема 15 Обмежуючі заходи у скотарстві за кодексом наземних тварин		9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 1	30/30		30	30			75						
Усього годин	135												

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості перебігу, діагностики та ліквідації сибірки у жуйних тварин	2
2	Особливості перебігу, діагностики та ліквідації, лістеріозу	2
3	Особливості перебігу, діагностики та ліквідації, ієрсініозів	2
4	Етіопатогенез та заходи з ліквідації лихоманки долини Ріфт	2
5	Етіопатогенез та заходи з ліквідації Вівсна-Меді	2
6	Епізоотологічні та превентивні заходи щодо трихофітії і стахіботріотоксикозу.	2
7	Епізоотологічні особливості, превентивно-профілактичні та протиепізоотичні заходи при кампілобактеріозі	2
8	Особливості перебігу, діагностики та ліквідації інфекційної агалактії овечок і кіз	2
9	Особливості перебігу, діагностики та ліквідації інфекційного маститу овечок і кіз	2
10	Особливості перебігу, діагностики та ліквідації контагіозної ектими овець і кіз	2
11	Етіопатогенез та заходи з ліквідації артритного енцефаліту у кози	2
12	Особливості перебігу, діагностики та ліквідації ЕМКАРу	2
13	Превентивні заходи щодо колібактеріозу стрептококозу	2
14	Превентивні заходи щодо пастерельозу сальмонельозу	2
15	Заходи з біозахисту на фермах по вирощуванню овечок і кіз	2

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні запитання

1. Перерахуйте заборони при введенні карантину за сибірки.
2. Зазначте заходи з ліквідації сибірки у господарстві.
3. Які методи ліквідації сибірки застосовуються безпосередньо до тварин?
4. Які зміни туші викликають підозру сибірки?
5. Що робити з молоком у неблагополучному господарстві з сибірки?
6. Опишіть послідовну схему діагностики туберкульозу.
7. Вкажіть основні поживні середовища для культивування мікобактерій.
8. В який випадках і коли проводиться туберкулінізація тварин?
9. Що вливає на вибір методу оздоровлення від туберкульозу?
10. Які методи оздоровлення господарств за туберкульозу Ви знаєте і за яких умов вони використовуються?
11. Коли діагноз на лептоспіроз вважають встановленим.
12. Вкажіть два основні заходи ліквідації лептоспірозу.
13. Зазначте особливості оздоровлення звірівницьких і мисливських господарств, щодо бруцельозу.
14. Перерахуйте заходи з охорони людей від бруцельозу.
15. Вкажіть заходи за підозри захворювання тварин на ящур.

16.Опишіть правила відбору та пересилки патологічного матеріалу для лабораторних досліджень на ящур.
17.Назвіть заходи з профілактики ІРТ ВРХ серед тварин закуплених за імпортом.
18.Назвіть заходи з профілактики ІРТ ВРХ на племінних підприємствах.
19.Опишіть порядок відбору патологічного матеріалу за підозрою на сказ.
20.Перерахуйте заходи з ліквідації сказу в неблагополучному пункті.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність Ветеринарна медицина	КАФЕДРА ЕПІЗООТОЛОГІЇ, МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ	**ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _1_** **з дисципліни** **«Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб овечок і кіз»**	**«Затверджую»** **Завідувач кафедри** **_____Мельник В.В.** **5 травня 2022 р.**
Екзаменаційні запитання			
Описати заходи з ліквідації туберкульозу.			
Поясніть факторність некробактеріозу корів			
Тестові завдання різних типів			

1. Які із перелічених захворювань викликаються бактеріями?
- парагрип
- нодулярний дерматит
паратуберкульоз
- брадзот
- чума ВРХ
- інфекційна агалактія овець і кіз
- немає правильної відповіді
- трихофітія

2.Які із перелічених захворювань викликаються вірусами?
- кампілобактеріоз
нодулярний дерматит
- паратуберкульоз
- брадзот
чума ВРХ
- інфекційна агалактія овець і кіз
- немає правильної відповіді

3.Які із перелічених захворювань викликаються хламідіями?
- нодулярний дерматит
- паратуберкульоз
- брадзот
- чума ВРХ
- інфекційна агалактія овець і кіз
немає правильної відповіді

4. Які із перелічених захворювань викликаються мікоплазмами?
- парагрип
- нодулярний дерматит
- контагіозна плевропневмонія ВРХ

- чума ВРХ
- інфекційна агалактія овець і кіз
- немає правильної відповіді

5.В яких із перелічених захворювань збудник не встановлений?
- парагрип
- нодулярний дерматит
- паратуберкульоз
- брадзот
- чума ВРХ
- інфекційна агалактія овець і кіз
немає правильної відповіді

6.Які із перелічених захворювань викликаються хламідіями?
- нодулярний дерматит
- паратуберкульоз
- брадзот
- чума ВРХ
- інфекційна агалактія овець і кіз
- немає правильної відповіді

7.Які із перелічених захворювань викликаються мікоплазмами?
- парагрип
- нодулярний дерматит
-контагіозна плевропневмонія ВРХ
- чума ВРХ
- інфекційна агалактія овець і кіз
- немає правильної відповіді

8.Від яких інфекційних захворювань необхідно диференціювати парагрип ВРХ?
-ринотрахеїт
- брадзот
- вірусна діарея
- туберкульоз
- лейкоз

9.Чи є плацента бар'єром для збудника інфекційного ринотрахеїту ВРХ?
- є,в плід можуть проникнути тільки токсини
- є,в плід можуть проникнути тільки антитіла
- є тільки для капсулоутворюючих штамів
- плацента не є бар'єром для збудника ІРТ

10 .Які ділянки тіла і органи тварин можуть ушкоджуватися при інфекційному ринотрахеїті ВРХ?
- шкіра вимені
- слизова оболонка носової порожнини і трахеї
- серцевий м'яз
- скелетні м'язи
- печінка
- слизова оболонка піхви
- пряма кишка

8. Методи навчання.

Форми та методи навчання – лекції, лабораторні заняття згідно програми курсу.

9. Форми контролю.

Форми організації контролю знань, система оцінювання – контроль знань здійснюється шляхом виконання студентами лабораторних робіт, виступів з доповідями, складання модульних контрольних робіт за модульно-рейтинговою системою.

Поточний контроль знань студентів здійснюється на лабораторних заняттях і полягає в проведенні попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах.

Підсумковий контроль включає модульну форму підсумкового контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять і його результати враховуються при виставленні підсумкової оцінки.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену (12-й семестр) в обсязі навчального матеріалу і в терміни, встановлені навчальним планом.

10. **Розподіл балів, які отримують студенти.** Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	**Оцінка національна за результати складання**	
	екзаменів	**заліків**
90-100	**Відмінно**	**Зараховано**
74-89	**Добре**	
60-73	**Задовільно**	
0-59	**Незадовільно**	**Не зараховано**

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $\mathbf{R_{ДИС}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $\mathbf{R_{НР}}$ (до 70 балів): $\mathbf{R_{ДИС} = R_{НР} + R_{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Недосєков В.В., Поліщук В.В., Литвиненко В.М., Сорокіна Н.Г., Мельник В.В., Мартинюк О.Г. Практикум із загальної епізотології/Навчальний посібник для підготовки фахівців ВЗО III – IV рівнів акредитації. Спеціальності "Ветеринарна медицина" Київ 2018. – 188 с.

12. Рекомендована література

– основна;

1. Законодавство України про ветеринарну медицину. За ред. П.П.Достоєвського та В.І.Хоменко. - К.: Урожай. - 1999.-592 с.
2. Литвин В.П., Ярчук Б.М./Загальна епізоотологія/ К. - 1995. - 256 с.
3. Литвин В.П.. Олейник Л.В., Корнієнко Л.М. та ін.. Факторні хвороби сільськогосподарсь ких тварин.- К.:Аграрна наука, 2002.-400с
4. Литвиненко В.М., Мельник В.В, Недосєков В.В., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Епізоотологія у схемах і діаграмах. Навчальний посібник. Київ НУБіП - 2022. - С.310.
5. Литвиненко В.М. Вакцинопрофілактика захворювань птахів. Навчальний посібник для студентів магістратури факультету ветеринарної медицини. Київ - 2016. - С.164.
6. Литвин В.П., Литвиненко В.М. Ветеринарне забезпечення бджільництва. Посібник для магістрів факультету ветеринарної медицини. Київ - 2021. С.302.
7. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., Корнієнко Л.Є., Домбровський О.Б., Тирсін Р.В., Корнієнко Л.М. Загальна епізоотологія. /Б.М. Ярчук, П.І. Вербицький , В.П. Литвин/ Підручник – Біла Церква. – 2002. – 656 с.
8. Галатюк О.Є., Радзиховський М.Л. Організація профілактичних та оздоровчих заходів при інфекційних хворобах тварин/О.Є. Галатюк, М.Л. Радзиховський. Методичний посібник. –Житомир. – 2013. – 456 с.

– допоміжна.

1. Корнієнко Л.Є., Наливайко Л.І., Недосєков В.В., Ушкалов В.О., Ярчук Б.М., Корнієнко Л.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби птиці/ - 2012. - 528 с.
2. Недосєков В.В., Макаров В.В., Мельник В.В. Посібник по викоріненню хвороб шляхом стемпінг-аут/ В.В. Недосєков , В.В. Макаров, В.В. Мельник. Навчальний посібник. – Київ. -2011. – 123 с.
3. Корнієнко Л.Є., Бусол В.О., Недосєков В.В., Ушкалов В.О., Головко А.М., Корнієнко Л.М., Ярчук Б.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом/ Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков. Навчальний посібник /За редакцією Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква. – 2010. – 272 с.
4. Недосєков В.В., Макаров В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин/ В.В. Недосєков, В.В. Макаров. Навчальний посібник. - Київ. – 2010. 120 с.
5. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл з основами бджільництва. Житомир 2006. С. 288.

13. Інформаційні ресурси

1. www.vet.gov.ua
2. www.rada.gov.ua
3. www.nau.ua
4. Законодавство України/ Верховна рада України. http://zakon2.rada.gov.ua

5. Епізоотологічний словник / В.В. Поліщук - 2013. http://twin.nauu.kiev.ua/vet/vpol.nsf/b3266a3c17f9bb7085256b870069c0a9/80d1fd7045cca177c225730700364b9a?OpenDocument
6. Спеціальна епізоотологія / А. Ф. Каришева - 2002. http://medbib.in.ua/spetsialna-epizootologiya.html
7. Бойко Н.І., Бойко Г.В., Литвиненко В.М., Напненко О.О. Лабораторна діагностика та вакцинопрофілактика захворювань птахів. Київ -2017. С. 551. http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/5055/1/%d0%91%d0%be%d0%b9%d0%ba%d0%be_%d0%9b%d0%b0%d0%b1%20%d0%b4%d1%96%d0%b0%d0%b3%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0%20%d0%bf%d1%82%d0%b0%d1%85%d1%96%d0%b2.pdf
8.